

Ett sista skepp kommer lastat

Förbudstiden som pågått ett tiotal år närmade sig sitt slut i början av 30-talet. Hösten 1931 var det dags att rösta om förbudslagen. Över 70 procent av medborgarna röstade emot. Det innebar slutet på spritförbudet.

Här intill ses en speciell bild som underteckad fått och som togs av Artturi Vierimaa höstsommaren 1931, norr om Gamlakarleby. Bilden har samband med en av de sista spritlasterna som smugglades iland i nejden.

Förbudslagen trädde ikraft år 1919. Frihetskriget var över och affärslivet kom så småningom igång. Handeln med andra europeiska länder ökade stadigt och blev livligare. Förbindelserna inom handeln öppnade också vägen för mera ljusskygg hantering som spritsmuggling. Smugglingen pågick under hela förbudstiden, men först i slutet av 1920-talet började det komma större spritlastar som smugglades in via den svenskösterbottniska kusten.

Det som behövdes för hanteringen var naturligtvis främst sjövana män och extra motorbåtar, helst snabba sådana, för att tryggt kunna föra spritlasten iland. Det var rätt enkelt i Jakobstads- och Karlebynejden. Kustbygden bjöd på bra gömställen och karlar som kände vägarna och lederna.

Den 16 september 1931 närmar sig en tysk spritbåt kusten mellan Jakobstad och Karleby. Den var väntad. Larsmoherrarna Birger Sundfors, sjökapten Frans Biskop och Johannes Kapténs, har hållit hemliga möten med kontakter i resandehemmet Hermes i Gamlakarleby. Som finansiär bakom hela affären stoden en affärsman från Gamlakarleby vid namn Mäki. Spiritbåten förde med sig cirka 20 000 liter sprit, men av någon anledning gick det hela galet.

När båten låg i Möllersviken norr om Gamlakarleby för att lossa, kom elden lös ombord och eldsvådan kunde inte släckas utan båten brann upp och sjönk. I det sammanhanget spelade affärsmannen Mäkis båt en stor roll. Kompanjonerna hann lasta runt 10 000 liter sprit i Mäkis båt och hann köra den en bit norrut i Päiväniemi. Enligt uppgift hann en del av lasten också placeras i Mäkis båthus vid Sundmun.

Polisen och sjöbevakningen hade naturligtvis fått upp ögonen för båtbranden i Möllersviken och kom till platsen. Men några smugglare fanns ju inte där. Största delen av lasten tillföll i alla fall staten. Den 21 september samma år finns noterat att polisen anhållit Mäki från Gamlakarleby samt Sundfors och Kapténs från Larsmo. Men herrarna försattes rätt snabbt på fri fot. De var ju inte på plats när polisen kom och därmed fanns heller inga bevis.

Författare: Toivo Sandkvist

(Artikeln publicerades söndagen den 25 februari 2001)

Bild 1. Så här kunde spritbåtarna se ut. På bilden en Tysk kutter lastad med sprit. Den här båten var rätt liten, för att kunna gå in i skärgården. De karakteristiska dunkarna lastades i mindre båtar och transporterades i land.

Bild 2. Sprikanistrar på bryggan och en spritsmugglarbil. Bilden är tagen av polisen, antagligen som bevismaterial. Personerna på bilden är okända.